

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาพสังคมปัจจุบันนี้ ประเทศชาติของเรา กำลังเร่งพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมๆกับทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนด้านอาหารและการป้องกันประเทศ ซึ่งเป็นการสร้างความสงบร่มเย็นให้กับประชาชนชาวไทยทุกคนให้มีความมั่นคงในชีวิต มีการกินดีอยู่ดี ตลอดจนสามารถประกอบอาชีพได้ความกำลังและความสามารถ เพื่อเป็นการป้องกันพื้นฐานของความมั่นคงภายในประเทศให้รอดพ้นจากการคุกคามของประเทศอื่น เป้าหมายที่สำคัญคือ ให้ประชาชนเมื่อการดำเนินชีวิตที่สงบสุข มีความปลอดภัยในชีวิต มีการกินดีอยู่ดี มีรายได้ในการเลี้ยงชีพ ได้รับความคุ้มครองทางด้านจิตใจและทรัพย์สิน รวมถึงสถานภาพที่มีคนในชาติได้รักและมีความสำคัญในการปฏิบัติร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเป็นระเบียบและมีวินัยของคนในชาติ

ปัญหาความมั่นคงมีมากมาย เช่น ปัญหาการแทรกแซงของฝ่ายผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ปัญหาชายแดน ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหายุทธพหุอินโดจีน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศเอง ที่เป็นปัญหาสำคัญคือการแตกแยกความสามัคคี ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่จะก่อให้เกิดการแทรกแซงบ่อนทำลายได้โดยง่าย อันเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ความมั่นคงของชาตินี้ พลเอกสหายหยุด เกิดผล ได้ให้ความหมายว่า "สภาพที่ก่อให้เกิดความรู้สึกใน ความเชื่อมั่นในกิจกรรมทั้งปวงที่ทำให้อาณาเขตของประเทศ อำนาจอธิปไตยทางการเมืองหรือสิทธิผลประโยชน์ที่สำคัญของชาติให้ปลอดภัยจากการคุกคามใดๆ"¹ ซึ่งเป้าหมายสำคัญก็คือ สถานการณ์ที่จะดำรงไว้ได้อย่างสงบสุข มีความมั่นคงในชีวิต การกินดีอยู่ดี มีรายได้ในการเลี้ยงชีพ ได้รับความคุ้มครอง

¹สหายหยุด เกิดผล, อ่างในเจริญผล สุวรรณโชติ, "รูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ" นิตยสาร, (ปีที่ 25 ฉบับที่ 2, 31 มกราคม 2526), หน้า 8.

ครองทางคามนิจิใจ รวมถึงสถาปนาที่มีแหล่งที่คนในชาติจะไ้รับและมีความสำนึกในการปฏิบัติร่วมกัน
 สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดที่เป็นพื้นฐานของความมั่นคงซึ่งจะช่วยในการพัฒนาส่วนอื่นๆ
 ท่อไปก็คือการรู้จักตนเอง รู้จักความเป็นไทย ความภาคภูมิใจของคนในชาติของคน ซึ่งแต่ละประเทศ
 จะมีลักษณะ เฉพาะของชนชาติของตน ลักษณะ เหนและลักษณะ เฉพาะของชนชาตินั้นก็คือ "เอกลักษณ์
 ของชาติ"นั่นเอง ซึ่ง "ประเทศต่างๆในโลกต่างก็มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เอกลักษณ์นี้จะปรากฏ
 ในรูปของศิลปวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี การปกครอง และที่สำคัญที่สุดคือ นิสัยใจคอและความรู้
 ความสามารถของคนในชาติ"¹

เกียรติศักดิ์ อิชยานันต์ ได้ให้ความหมายของคำว่า"เอกลักษณ์" ไว้ว่า
 คำว่าเอกลักษณ์เป็นคำรวมของคำสองคำ คือ คำว่า เอก ซึ่งแปลว่า หนึ่ง ลักษณะ คือลักษณะ
 ฉะนั้น คำว่า เอกลักษณ์ จึงแปลว่า ลักษณะที่เป็นหนึ่ง สิ่งที่มีลักษณะที่เป็นหนึ่ง สิ่งที่มีลักษณะ
 ที่เป็นหนึ่ง เมื่อรวมกันหลายสิ่ง หรือหลายบุคคลจนเป็น"นำหนึ่งใจเดียวกัน" นั่นคือทุกคน
 มีใจรวมกัน มีจุกุรวมในสิ่งเดียวกัน ยอมก้อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของไทยขึ้น จุกุรวมของคน
 ไทยในชาติทางานต่างๆยอมจะนำไปสู่จุกุรวมใหญ่ของคนไทยในชาติ คือ สถาบันของประเทศไทย
 ไ้แกสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์²

สุชน อินดิแสน ได้กล่าวถึงความหมายของเอกลักษณ์ของชาติไว้ว่า
 เอกลักษณ์ หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ เอกลักษณ์ของชาติก็คือ จุดเด่นที่ก้งามของ
 ชาติ ไ้วาไ้คุณบุคคลหรือมวลชน เช่น วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ หรือ
 พฤติกรรมที่แสดงออก ไ้มีความหมายในลักษณะที่ก้งามโดดเด่นไ้โดยเฉพาะ³

จ่านงค์ ทองประเสริฐ ได้ให้ความหมายของเอกลักษณ์ไว้ในนิตยสารรายเดือน
 "เอกลักษณ์ไทย" ไว้เป็นตอนๆ ตอนหนึ่งกล่าวว้ว่า

¹ประทีป สยามชัย, สารคดีสังคมวิทยาการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมชน
 สหกรรมการ เกษตรแห่งประเทศไทย, 2526), หน้า 37.

²เกียรติศักดิ์ อิชยานันต์, "การค่างว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติ", วารสารวัฒนธรรมไทย,
 (ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2527), หน้า 5.

³สุชน อินดิแสน, "ข้อคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ", รายงานการสัมมนา
 เรื่อง"เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย", (กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิศเทอริเพาเวอร์พอยท์จำกัด,
 2528), หน้า 141.

เอกลักษณ์ไทย คือ ลักษณะที่ทำให้คนไทยในประ เทศไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือมี ลักษณะ รวมกันอันเป็นเหตุให้ปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไทยในประ เทศไทย ผิดแยกไปจากพี่น้องชาวไทยในทางแควน

และอีกตอนหนึ่ง ว่า

สุถามันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงนับว่า เป็นองค์แรกที่สำคัญ ที่เป็นเอกลักษณ์ ที่ทำให้เกิดเอกภาพในชาติ และ จะเป็นเหตุเป็นปัจจัยที่ทำให้เราสามารถรักษาเอกราช และอธิปไตยของชาติไว้ได้ การที่บรรพบุรุษของเราได้รักษาเอกราชอธิปไตย รักษาความเป็นไทย ให้เป็นมรดกตกทอดมาเ้าจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะอาศัยสุถามันทั้ง 3 นี้เป็นปัจจัย สำคัญในการสร้างเอกลักษณ์ในชาติ อันก่อให้เกิดเอกภาพขึ้นในมาบูนเมืองซึ่งมีผลทำให้เรา สามารถรักษาเอกราชของเรามาเ้าจนถึงทุกวันนี้ อันนับว่าเป็นสิ่งที่เราน่าจะภาคภูมิใจ เป็นอย่างยิ่ง¹

ศาสตราจารย์ พันตรี คุณหญิงฉะฉาน โปษะภฤษะ ได้ให้ความหมายของเอกลักษณ์ไว้ ว่า

เอกลักษณ์ คือ ลักษณะที่เป็นหนึ่ง เป็นจตุรวม เอกลักษณ์ของไทยก็คือจตุรวมของคนไทย จตุรวมใหญ่ของคนไทยก็คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แต่การที่จะสามารถสร้างสุรค จตุรวมใหญ่โลกยอมจะคองมาจากจตุรวมย่อยๆเสียก่อน เอกลักษณ์นั้นยอมจะปรากฏอยู่โดยทั่วไปในวิถีความเป็นอยู่ของคนไทยทุกแห่งทุกมม อะไรก็ตามที่ปรากฏให้คนไทยเห็นใ้ควว่า นี้เป็นคนไทย เป็นของเรา นั้นเป็นไทย เป็นของเรา²

"เอกลักษณ์ของชาติ" ในทัศนะของ พญา พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีได้ กล่าววว่า "การยึดมั่นในเสถาบันชาติ ศาสนา และความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นเสถาบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹จำนง์ ทองประเสริฐ, "เอกลักษณ์ของไทย" วารสารเอกลักษณ์ไทย, (ปีที่ 1 ฉบับที่ 8, สิงหาคม 2520), หน้า 25.

²ฉะฉาน โปษะภฤษะ, ศาสตราจารย์ พันตรีหญิง คุณหญิง, "เอกลักษณ์ของไทยนี้อยู่ที่ไหน", บทละครโทรทัศน์อยู่อย่างไทย 2520, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะ รัฐมนตรี, 2521), หน้า 5-9.

หลักอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ"¹ ซึ่งในความหมายของยูริทิงหลายไคประมวลความหมายของ "เอกลักษณ์ของชาติ" สรุปได้ว่า ลักษณะที่เด่นและพิเศษของชาติไทยที่แตกต่างจากชาติอื่นนั่นคือ ความมีเอกราชอธิปไตย การยึดมั่นในศาสนา ตลอดจนความจงรักภักดีของกษัตริย์พระมหากษัตริย์ตลอดมา เป็นสิ่งที่คนไทยในชาติไทยแห่งหนึ่งกับบรรพบุรุษสืบมา ตลอดจนชาวลูกหลาน ซึ่งทั้งสามสถาบันนี้ มีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้คนสำนึกในความเป็นไทย มีความผูกพัน ความภาคภูมิใจในประเทษชาติของตน ถ้าจะกล่าวแยกถึงความสำคัญของแต่ละสถาบัน สรุปได้ดังนี้

สถาบันชาติ เป็นจุดรวมที่เตือนใจคนไทยทุกคนให้สำนึกถึงความป็นชาติเดียวกัน เป็นเจ้าของแผ่นดินเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติได้กำหนดองค์ประกอบของสถาบันชาติเป็น 6 ประการคือ ดินแดน ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ เอกราชอธิปไตย รัฐบาลและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เกียรติภูมิ ศิลปและวัฒนธรรม²

สถาบันศาสนา เป็นสถาบันที่มีความสำคัญทางจิตใจของคนไทยมาก เพราะเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยที่ดีที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่ความสามัคคี ความเคารพยำเกรง ความเข้าใจกันซึ่งศาสนาพุทธ เป็นศาสนาประจำชาติไทย และ "เป็นเสมือนรากเหง้าแห่งความเป็นชาติ และเอกลักษณ์ดั้งเดิมของชาติไทย ทั้งทางศาสนา สังคม วัฒนธรรมและการเมือง"³

สถาบันพระมหากษัตริย์ นับว่าเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย ซึ่งประเทศไทยมีการปกครองแบบพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาโดยตลอดมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งทุกพระองค์ก็เป็นผู้นำในการพัฒนาประเทศชาติให้ไปสู่ความรุ่งเรือง และรอดพ้นจากภัยอันตรายต่างๆ เพราะ "ชาติไทยจะมีนางอยู่ได้

¹ คำกราบทูลรายงานสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา องค์ประธานในพิธีเปิดการสัมมนา "เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย" โดย ทพ. พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2526.

² สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, สำนักนายกรัฐมนตรี, รายงานการสัมมนาเรื่อง "เอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย", (กรุงเทพฯ: บริษัท วิคเตอร์รีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด, 2528), หน้า 87.

³ สมบูรณ์ สุขสำราญ, (เรียบเรียง), พุทธศาสนา พระสงฆ์กับวิถีชีวิตในสังคมไทย, (กรุงเทพฯ: บริษัท ประชาชน จำกัด, 2527), หน้า 1.

เพราะเรามีศาสนาและพระมหากษัตริย์เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนให้รวมเข้าอยู่ด้วยกัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้ว ชาติจะไม่มีที่ตั้งและไม่สามารถดำรงอยู่ได้"¹

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ทุกคนควรจะช่วยกันเสริมสร้างและสร้างไว้ตลอดไป คือ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ศิลปกรรม ภาษาไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำงานและมีลักษณะเด่นเฉพาะของไทย ส่วนลักษณะที่ไม่ดีหรือลักษณะเด่นในทางลบ เช่น ความเฉื่อยชา ความไม่กระตือรือร้น ซากวินัย รักสนุก ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็น "เอกลักษณ์ที่ควรจขหักทำลาย"² เพราะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศและพัฒนาตนเองด้วย ซึ่งในการแก้ไขนั้นควรจะได้คำนึงว่าควรจะแก้ไขหรือปลูกฝังสิ่งที่ทำงานให้กับคนกลุ่มใดบ้าง

เด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มหนึ่งที่จะได้รับการเสริมสร้างให้เจิดจ้าแควความกึกกัก นำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งจะใช้การศึกษาเป็นสื่อที่จะให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีบทบาทและความสำนึกในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศซึ่งรัฐบาลได้ระบุไว้อย่างชัดแจ้งในแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 หมวด 1 ความมุ่งหมายข้อ 2 ว่า

ให้ความเข้าใจและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศคามวิถีทางประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

เพื่อให้เยาวชนทุกระดับการศึกษาได้รับการศึกษาและอบรมไปในแนวทางเดียวกัน การจัดการศึกษาจึงได้ระบุไว้ในหมวด 3 ระเบียบการศึกษา ข้อ 29 ว่า

¹สมาน แสงมล, บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาสังคมไทย, (เอกสารงานวิจัยส่วนบุคคล นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 17 ประจำปีการศึกษาพ.ศ.2517-2518, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2518), หน้า 1.

²ประสงค์ สุ่นศิริ, "การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย", วารสารไทย, หน้า 36.

³สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ในเค็ทโปรดักชั่น, 2520), หน้า 4.

การจัดการศึกษาในทุกระดับ จะต้องมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา
รักการทำงานและสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการกิจของส่วนรวมตามวิถีทางระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา
และพระมหากษัตริย์ มีระเบียบวินัย มีวัฒนธรรมและศีลธรรม รู้จักใช้สิทธิ และ
หน้าที่ภายในชุมชนและกฎหมาย¹

ดังนั้น เพื่อให้คนไทยทุกคนไ้สำนึกในความเป็นชาติไทย และความเป็นไทย และลักษณะ
ที่พิเศษของประเทศชาติ ตลอดจนลักษณะเฉพาะของชาติไทยซึ่งรวมถึงการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียม -
ประเพณี วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อของคนในชาติ จึงเป็นหน้าที่ของคนในชาติที่จะช่วย
กันส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกผูกพันซึ่งกันและกันให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยพยายามปลูกฝัง
และ เสริมสร้างเพื่อเป็นพื้นฐานทางค่านิยมจิตใจให้ทุกคนทุกระดับการศึกษา โดยที่สถาบันการศึกษา
ซึ่งจะเป็นแหล่งสำคัญในการ เสริมสร้างเอกลักษณ์ที่ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและขยายไปสู่ชุมชน
สังคม โดยร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งรัฐบาลและเอกชน ตลอดจนสื่อมวลชนที่จะให้ข่าวสาร ความรู้ความ
เข้าใจตรงกัน อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีของเยาวชนไทยที่ชาติต้องการ

เยาวชนผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี มีเป็นจำนวนมากถึง 11 ล้านคนในปี พ.ศ. 2524
และคาดว่าจะมีถึง 12.5 ล้านคนในปี พ.ศ. 2529 อีกประมาณ 10 ปีข้างหน้าจะมีประมาณ 15.2
ล้านคน โดยเฉลี่ยแล้วจะมีเยาวชนประมาณร้อยละ 17 - 19 ของประชากรทั้งหมด² ความสำคัญ
ของเยาวชนจึงสำคัญยิ่งที่ควรจะได้รับการพัฒนาทางด้านความรู้ ความคิดให้มีความวิจรรณาญาณและความ
สำนึกต่อภาระหน้าที่ของตนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ได้กล่าวว่า

เยาวชนจะทูลงเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาชาติของเราให้มีความมั่นคงและเจริญ
รุ่งเรืองยิ่งขึ้น ซึ่งเยาวชนสามารถกระทำได้โดยการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ
รู้จักประหยัด และมีวินัย รวมทั้งพร้อมที่จะบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข³

¹แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520, หน้า 9.

²สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื,
นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีอนันต์, 2527), หน้า 5.

³คำปราศรัยของ ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี เนื่องในวันเยาวชน
แห่งชาติ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2528.

ฉะนั้น จะเห็นว่าเยาวชนทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในสถานศึกษาหรือไม่ก็ตามย่อมมีความสำคัญ
อย่างหักห้ามกันที่จะได้รับการพัฒนา ทั้งแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาวได้ให้ความสำคัญของเยาวชน
ไว้ว่า

เยาวชนมีจำนวนมาก และกำลังอยู่ในวัยที่เต็มไปด้วยพลัง ทั้งทางกาย การเรียนรู้
และความคิด เยาวชนเป็นความหวังของชาติ ทั้งในด้านการสร้างและพัฒนามรดก
ทางวัฒนธรรม การบูรณาการสังคมใหม่ ความก้าวหน้า ความเสมอภาคและความ
ยุติธรรม และการสืบต่อ ความเป็นเอกราชของชาติ รวมทั้งการพิจารณาฐานะ
ในการปรับเปลี่ยนสิ่งต่างๆให้สอดคล้องกับสภาพการณ์

เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเยาวชนไทยโดยเฉพาะ เยาวชนในสถานศึกษาและในจังหวัด
อุบลราชธานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่เป็นชายแดนของประเทศ ทั้งเหตุผลข้างต้น การจกกิจกรรมต่างๆใน
สถานศึกษา จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะให้สอดคล้องกับการให้การยอมรับและจากครอบครัวที่จะนำไป
สู่การเข้าใจอันดีของที่จะปลูกฝังความสำนึก ความรู้สึกนึกคิด เพื่อนำไปสู่สังคมส่วนรวมและความ
มั่นคงของชาติตลอดจนการส่งเสริมให้สิ่งที่เป็นสถาบันหลักของชาตินี้ให้คงอยู่ตลอดไป

ในด้านการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งไปสู่ความมั่นคงของชาตินั้น จะต้องจกให้เด็กและเยาวชน
ได้รับการปลูกฝังแนวความคิด ความสำนึกและความเชื่อมาตั้งแต่ยังเด็ก โดยเฉพาะการสร้างพื้นฐาน
ทางด้านจิตใจซึ่งสถาบันการศึกษาจะมีภาระหน้าที่สำคัญในส่วนนี้ โดยจะต้องได้รับความร่วมมือจาก
ทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครองและสื่อมวลชนต่างๆที่จะก่อให้เกิดความรู้ ชำนาญ ความเข้าใจที่ถูกต้องและตรง
กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของสถาบันหลักของชาติ คือ สถาบันชาติ สถาบันศาสนา
และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งทั้งสามสถาบันนี้เป็นสิ่งที่เราต้องให้ความเคารพ และช่วยกันเชิดชู
สิ่งที่ักเฒ่าแล้วไปปรากฏแก่ชนยิ่งขึ้น ควบคู่กันที่ว่า "เอกลักษณ์ทำให้เราทุกคนว่าเป็นอย่างไร
มีประโยชน์ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน เพราะเอกลักษณ์จะเป็นเครื่องส่งเสริมให้คนในชาติผูกพัน
เข้าด้วยกัน เพราะมีความสามัคคีกลมเกลียวกัน"² นับว่าเป็นสิ่งสำคัญในภาวะสังคมปัจจุบันที่มี

¹สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื,
แผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว, หน้า 5.

²ประสงค์ สุนศิริ, "การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติกับการพัฒนาชาติไทย", วารสารไทย, หน้า 33

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอาณาเขตติดต่อกับพรมแดนของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ซึ่งมีปัญหาจากการที่ประเทศเหล่านั้นมีความผันผวนทางการเมืองซึ่งจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และประชาชนที่อาศัยอยู่ตามชายแดนย่อมได้รับความเดือดร้อน ย่อมมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนด้วย ฉะนั้น การที่สถานศึกษาต้องให้การอบรมสั่งสอนให้เยาวชนได้ตื่นตัวและสำนึกในความเป็นไทย ห่วงแทนประเทศชาติของเรานั้น จึงต้องปลูกฝังให้เกิดความรัก ความศรัทธา และความภาคภูมิใจในดินที่เกิดและบ้านเมืองของตน ซึ่งการปลูกฝังนั้นจำเป็นต้องอาศัยการจัดกิจกรรมให้เยาวชนได้ปฏิบัติเป็นประจำเพื่อเป็นการสร้างนิสัยที่ดี สถานศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี จึงต้องจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับเยาวชน เช่น กิจกรรมไหว้ครู วันสำคัญทางพุทธศาสนา วันสำคัญทางประเพณีท้องถิ่น การฟังเทศน์ หรือการจัดพิธีกรรมทางศาสนา การสวดมนต์ไหว้พระประจำสัปดาห์ วันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ และวันนักขัตฤกษ์ต่างๆ นอกจากนี้ยังจัดให้นักเรียนได้ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เช่น การทำความสะอาดวัด การทำความสะอาดบริเวณใกล้โรงเรียน การรวมงานที่ทางจังหวัดจัดขึ้นประจำปี การประกวดคำขวัญ การจัดฝ่ายกิจกรรม การตั้งชมรมต่างๆ ฯลฯ ซึ่งทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสถานชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ จะทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมและรู้จักรักษาสีที่ถึงงาม และส่งเสริมให้เจริญหรือดีขึ้นมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมของเยาวชนในสถานศึกษา และปัญหาหรืออุปสรรคของการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ทั้งเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับปัญหาหรืออุปสรรคเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. กิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในและนอกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องเฉพาะ
 - 1.1 สถาบันชาติ
 - 1.2 สถาบันศาสนา
 - 1.3 สถาบันพระมหากษัตริย์
2. ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ กิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติที่สถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีจัดขึ้นแต่ เดือน มกราคม 2528—มกราคม 2528 เท่านั้น
3. ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะ การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้แก่สถานศึกษาดังต่อไปนี้
 - 3.1 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
 - 3.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี
 - 3.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 3.4 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
 - 3.5 วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ขอบทลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยถือว่า ...

1. คำตอบที่ได้รับจากเยาวชนทุกสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ถือว่าเป็นคำตอบที่เชื่อถือได้
2. กิจกรรมที่จัดในสถานศึกษาทุกระดับ ถือว่าเป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ เพียงแห่งเดียว
3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเยาวชนเพียง 1 ครั้งหรือมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพียงเล็กน้อย ถือว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ

คำจำกัดความของการวิจัย

เสริมสร้าง

หมายถึง เพิ่มเติม กระตุ้น บัณฑิต ทำให้มีนิสัยวินัยต่างๆในทางที่ดีขึ้น

เอกลักษณ์ของชาติ	หมายถึง ลักษณะ เกื้อหนุนและ ร่วมกันของชาติ ซึ่งประกอบด้วย สถาบันหลัก 3 สถาบัน คือ สถาบันชาติ ซึ่งประกอบด้วย ประชากร ดินแดน ความเป็นเอกราชและอธิปไตย รัฐบาลและการปกครอง วัฒนธรรมและ เกียรติภูมิ สถาบันศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ ¹
สถาบันชาติ	หมายถึง ชาติไทย
สถาบันศาสนา	หมายถึง ศาสนาพุทธ
สถาบันพระมหากษัตริย์	หมายถึง องค์พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์
เยาวชน	หมายถึง นักเรียน นักศึกษา ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาและ สังกัดในจังหวัดอุบลราชธานี ที่มีอายุตั้งแต่ 15-25 ปี ²
สถานศึกษา	หมายถึง สถานที่ต่อไปนี้ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษา ของรัฐบาลและ เอกชน โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและ เอกชน
กิจกรรม	หมายถึง กิจกรรมตามหลักสูตรและ กิจกรรมที่ไม่ได้มีลักษณะ เป็นวิชา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาเห็นว่าจำเป็นและ เหมาะสมกับสถานศึกษา นั้นๆ ¹

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบลักษณะ ของการจัดกิจกรรม การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนปัญหาหรือ อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบุคลากร หรือเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงาน ด้าน กิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของตน
2. เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติให้ดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ เพื่อ พัฒนาให้เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น

¹คณะกรรมการอุดมการณ์ของชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, อุดมการณ์ของชาติ, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชาชน จำกัด, 2526), หน้า 45.

²สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว, หน้า 1.

³กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพรวพทยา, 2521), หน้า 3.